

**Forsikring
& Pension**

Digital identifikation af politisk eksponerede personer (PEP), nærtstående og nære samarbejdspartnere

23.03.2021

Forsikring & Pension
Philip Heymans Allé 1
2900 Hellerup
Tlf.: 41 91 91 91
fp@forsikringogpension.dk
www.forsikringogpension.dk
sft@forsikringogpension.dk

Sagsnr. GES-2018-00375
DokID 384984

Brancheorganisation
for forsikringsselskaber
og pensionskasser

Indhold

1 Digital identifikation af PEP, nærtstående og nære samarbejdspartnere	..3
1.1 Indledning	3
1.2 Den digitale løsning	4
1.4 Udviklingspotentiale	7
Bilag 1: Digital identifikation – step for step	9
Bilag 2: Eksempler på PEP-identifikation i dag	11

Forsikring & Pension

Sagsnr. GES-2018-00375

DokID

1 Digital identifikation af PEP, nærtstående og nære samarbejdspartnere

Forsikring & Pension

Sagsnr. GES-2018-00375

DokID

1.1 Indledning

I aftale af 27. marts 2019 mellem regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti er fremsat en række initiativer til bekæmpelse af hvidvask. Blandt andet initiativ 6 ”Samarbejde mellem Finanstilsynet og sektoren om udarbejdelse af et system, der kan sikre en bedre fælles infrastruktur”. For at understøtte dette initiativ fremsætter Forsikring & Pension og Finans Danmark et forslag om sikker digital identifikation af nationale PEP (politisk eksponerede personer), nærtstående og nære samarbejdspartnere. I pensionsbranchen alene anvendes der mellem 3.400-4.400 timer årligt og 5,1-6,5 mio. kr. i øvrige omkostninger på at identificere og kontrollere danske PEP og deres nærtstående og nære samarbejdspartnere. En digital løsning som den foreslåede vil kunne sikre entydig identifikation af den omfattede personkreds og frigive ressourcer, der kan bruges til at kontrollere andre områder, hvor den reelle risiko for hvidvask er større.

Den digitale løsning vi foreslår, er dataminimerende i den forstand, at der sikres effektiv identifikation af den omfattede personkreds ved at indsamle, at oplysninger fra Det Centrale Personregister (CPR) og Det Centrale Virksomhedsregister (CVR), fremfor via internettet. Ved at indsamlingen af oplysninger foregår digitalt kan det effektivisere og højne sikkerheden ved identifikationen af PEP, nærtstående og nære samarbejdspartnere hos virksomheder, der er omfattet af hvidvasklovens regler herom (herefter ’virksomheden’). Det gælder bl.a. for banker og livsforsikringsselskaber. Det vil således skabe et sikkert grundlag for den videre risikovurdering af kundebestanden baseret på valide, ajourførte oplysninger.

Forslaget om en digital løsning tager udgangspunkt i, at der løbende sker digital sammenligning af virksomhedernes kunderegistre med oplysninger via den digitale løsning, som drives i offentligt regi.

I bilag 1 gives et ’step for step’-overblik over den digitale løsnings funktion.

I bilag 2 gives praktisk indsigt i den manuelle identifikation og de dertil knyttede udfordringer, hvortil der henvises.

Forsikring & Pension

Sagsnr. GES-2018-00375

DokID

1.2 Den digitale løsning

Den digitale løsning rummer flere fordele både for de personer, der er omfattet af lovgivningen og de virksomheder, der skal leve op til kravene. Først og fremmest er løsningen dataminimerende, fordi man markant vil kunne reducere mængden af personoplysninger, der behandles om PEP'ernes nære familie og nære samarbejdspartnere og kunder, hvor der er navnesammenfald med PEP eller PEP-relaterede personer.

Fordelene ved den digitale PEP-identifikation kan fastsættes i tre overordnede punkter:

1. En markant større sikkerhed i identifikationen af PEPs, nærtstående og nære samarbejdspartnere og kontrol af oplysninger i forbindelse med kundekendskabsproceduren.
2. Øget beskyttelse af de registreredes personoplysninger.
3. Virksomhederne frigives ressourcer, der i langt højere grad kan fokusere på højrisikokunder og mistænkelige forhold.

Den digitale løsning indebærer oprettelse af *en lukket, ikke offentligt tilgængelig digital løsning i statsligt regi*. Den digitale løsning indeholder oplysninger om nationale PEPs, herunder navn, CPR-nummer og PEP'ens embedsfunktion.

CPR indeholder oplysninger om enhver CPR-registerets slægtsforhold (forældre, børn og børns ægtefæller), samlevende på adressen samt civilstand. CVR indeholder oplysninger om reelle ejere af virksomheder. I både CPR og CVR er personer registreret med CPR-nummer.

PEP'ens registrerede CPR-nummer i den digitale løsning indhenter oplysninger fra CPR og CVR om nærtstående og nære samarbejdspartnere. Disse vil kobles til PEP'ens CPR-nummer i den digitale løsning.

Virksomhedernes kunderegistre forespørger om oplysningerne via den digitale løsning, og er der match mellem en kunde og en registreret i løsningen, markeres kunden som PEP, nærtstående eller nær samarbejdspartner i virksomhedens kunderegister.

Når en PEP mister sin PEP-status, vil der ikke længere blive indhentet oplysninger fra CPR og CVR om vedkommendes nærtstående og nære samarbejdspartnere via den digitale løsning. PEP'en selv vil fortsat være i den digitale løsning grundet kravet om markering i mindst 12 mdr. efter ophør af status, hvor virksomhederne fortsat vil få markeringer på disse personer.

Det er således den pågældende PEP's CPR-nummer i den digitale løsning, der er styrende for, om virksomhederne modtager oplysninger om PEPs, nærtstående og nære samarbejdspartnere. Virksomhederne vil dermed kun få sikre, ajourførte oplysninger om egne kunder, og oplysningerne vil ikke være tilgængelige for offentligheden i øvrigt.

Ad. 1: Større sikkerhed i identifikationen af kunder og kontrol af oplysninger i den digitale løsning

I dag identificeres PEP, nærtstående og nære samarbejdspartnere manuelt i virksomhedernes kundesystemer ved brug af kommercielle udbydere af PEP-informationer. Oplysningerne stammer bl.a. fra nationale og internationale PEP-lister, sanktionslister, screeninger af tilfældige hjemmesider mv. Herudover fremsøges om muligt oplysninger på internettet manuelt.

Rammerne for identifikationsprocessen er særdeles udfordrende især ved identifikation af nærtstående og nære samarbejdspartnere. Det skyldes bl.a. de tilgængelige datas svingende kvalitet og manglende adgang til endeligt at verificere oplysningerne, der anvendes til identifikation. Dette bevirker også en forskelligartet håndtering hos virksomhederne. Nogle virksomheder har valgt at spørge samtlige kunder om deres eventuelle tilhørsforhold til en PEP,

– en opgave som ofte giver både negative og specielle reaktioner fra kunder, som ikke kan forholde sig til spørgsmålene og som i nogle tilfælde føler integriteten trådt for nær. Andre virksomheder har valgt en mere risikobaseret tilgang i forhold til at sikre sig kundens eventuelle status som nærtstående til en PEP. Andre virksomheder igen har entereret med private udbydere af lister/registre over nærtstående til PEP's, samlet set er det ikke en betryggende tilstand.

Dette medfører bl.a., at der er risiko for, at

- virksomhederne noterer PEP-status på flere kunder end relevant, fordi PEP-status ikke kan afkræftes,
- nærtstående i nogle tilfælde slet ikke registreres, fordi oplysninger om dem ikke er tilgængelige hos de kommercielle udbydere eller på anden måde kan fremsøges,
- virksomhederne er tvunget til at foretage søgninger på bl.a. sociale medier og i online ugeblade for at få oplysninger om eventuel familiemæssig tilknytning til en PEP.

CPR-nummer er unikt for hver enkelt person og anvendes ved indtegnning af kunder. Med den digitale løsning vil der derfor aldrig opstå tvivlsspørgsmål om korrekt PEP-identifikation og -relation i virksomhedernes kundebestand, idet CPR-nummeret vil være styrende for identifikationsprocessen.

Ad. 2: Øget beskyttelse af de registreredes personoplysninger

Den digitale løsning medfører en øget beskyttelse af persondata, fordi en offentligt tilgængelig PEP-liste ikke længere vil være nødvendig, og fordi virksomheder omfattet af hvidvaskloven kun vil få oplysninger om PEP-status og PEP-relationer, der er relevante for dem.

Det vurderes fortsat relevant, at PEP-listen forsynes med PEP'ens stillingsfunktion (folketingsmedlem, departementschef etc.), idet oplysningen er nødvendig for virksomhedernes konkrete risikovurdering af PEP'en, nærtstående og nære samarbejdspartnere.

Ad. 3: Frigivelse af ressourcer i virksomhederne

Arbejdet med identifikationen er i dag præget af et u hensigtsmæssigt stort tidsforbrug og utilstrækkelige muligheder for at identificere alle relevante kunder. Det skyldes, at kvaliteten af tilgængelige data, der indhentes via kommercielle udbydere og anden manuel fremsøgning, er stærkt svingende. Det besværer identifikationen, da det ofte ikke er muligt at verificere de tilgængelige oplysninger.

Som illustreret i bilag 2 bruges der som følge af mangelfulde data unødvendigt meget tid på identifikation af kunder, der potentielt intet har med en PEP at gøre. Fordi størstedelen af identifikationerne af PEPs, nærtstående og nære samarbejdspartnere kan sikres med den digitale løsning, kan virksomhederne i stedet allokere de menneskelige ressourcer til at undersøge områder og kundegrupper, der som følge af høj hvidvaskrisiko kræver særlig bevågenhed.

Virksomheder uden løbende kundeforhold

Ovenstående forslag tager udgangspunkt i, at der løbende sker digital sammenligning af de finansielle virksomheders kunderegistre med oplysninger via den digitale løsning. Det kan overvejes, om der også bør være mulighed for at foretage manuelle opslag med CPR-nummer via den digitale løsning. Dette vil tilgodese virksomheder, der efter hvidvaskloven har pligt til at foretage PEP-identifikation, men som ikke har længerevarende kundeforhold og kunderegistre, og hvor løbende sammenligning med den digitale løsning derfor ikke er relevant eller mulig.

Udviklingspotentiale

Som følge af øget internationalt fokus på bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering kan forslaget om digital identifikation på længere sigt have udviklingspotentiale på EU-niveau. Potentialet består i at skabe en fælles europæisk database, der også vil muliggøre digital identifikation af internationale PEP på tværs af medlemslandene.

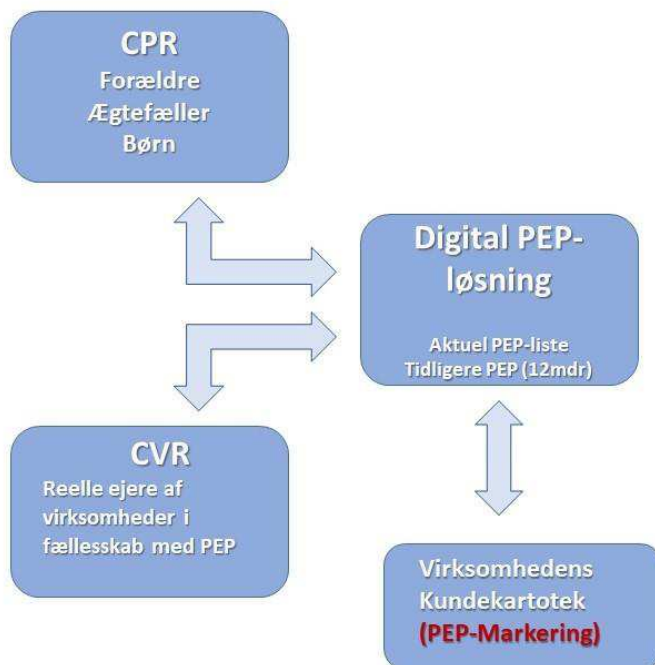
Opmærksomhedspunkter

Vi er bekendt med at Finanstilsynet har haft tilsvarende overvejelser om en digital løsning, der kan lette identifikationen af PEP og PEP relaterede. Alt efter hvordan løsningen skrues sammen kan der blive behov for en mindre tilpasning af CPR-lovgivningen.

Bilag 1: Digital identifikation – step for step

1. Den digitale løsning indeholder oplysninger om aktuelle, nationale PEPs samt tidligere nationale PEPs, hvor der ikke er gået 12 mdr. fra statusophør. En PEP registreres med navn, embedsfunktion og CPR-nummer.
2. Den digitale løsning forespørger i CPR på den registrerede PEP's oplysninger om slægtninge, evt. samlevende og ægtefælle. På samme måde forespørger den digitale løsning i CVR på oplysninger om samarbejdspartnere, der er reelle ejere af selskaber/anden juridisk virksomhed sammen med en PEP. Fjernes en PEP fra den aktuelle liste i den digitale løsning, vil oplysningerne om nærtstående og nære samarbejdspartnere også fjernes, idet der ikke vil være match mellem den digitale løsning og CPR/CVR¹.
3. Virksomhederne abonnerer på den digitale løsning, hvor deres kunderegistre løbende forespørger om oplysninger. Der forespørges med CPR-nummer.
4. Er der match mellem en registreret i den digitale løsning og en kunde i kunderegistret, vil kunden markeres som PEP, nærtstående eller nær samarbejdspartner i kunderegistret. På samme måde vil en markering forsvinde, når en PEP fjernes fra den digitale løsning, idet der ikke sker match.

¹ Nærtstående og nære samarbejdspartnere skal kun behandles som PEP-relaterede i det omfang, en PEP-status er aktuel, dvs. ikke i perioden på 12 mdr. efter statusophør.

Figur 1: Digital identifikationsproces

Bilag 2: Eksempler på PEP-identifikation i dag

Forsikring & Pension

Sagsnr. GES-2018-00375

DokID

Følgende er to eksempler på praktisk undersøgelse af kunder med potentiel PEP-relation, herunder konkrete udfordringer forbundet hermed.

Det kan af eksemplerne udledes, at:

- af sikkerhedsmæssige hensyn bliver flere kunder end relevant markeret med PEP-status, fordi en relation ikke kan be- eller afkræftes,
- nærtstående i nogle tilfælde slet ikke registreres, fordi oplysninger om dem ikke er tilgængelige hos de kommercielle udbydere eller på anden måde kan fremsøges,
- virksomheder kan blive tvunget til at undersøge alternative medier som fx online ugeblade for at få oplysninger om, hvorvidt der er familiemæssig tilknytning,
- der anvendes et u hensigtsmæssigt tidsforbrug i arbejdet med at identificere kunder med PEP-status, nærtstående og nære samarbejdspartnere.

Eksempel 1 - Forsikringsselskab

En leverandør af PEP-lister screener virksomhedens kunderegister og sammenligner med oplysninger om nationale og internationale PEPs. Herved får virksomheden en række matchede kunder, der potentielt kan være PEP, nærtstående eller nære samarbejdspartnere, hvorefter en medarbejder manuelt vurderer de konkrete match. Match sker i størstedelen af tilfældene på baggrund af sammenfald vedrørende navn, og i nogle tilfælde er der ikke anden form for dokumentation at foretage den manuelle vurdering ud fra.

En kunde i kundesystemet, Erik Nielsen, matches i en PEP-screening som potentiel voksent barn af et dansk folketingsmedlem. Dette sker på baggrund af et navnesammenfald mellem folketingsmedlemmets barn og virksomhedens kunde. Foruden fornavn og efternavn er PEP-leverandørens eneste registrerede identifikationsoplysninger om folketingsmedlemmets barn, at han er bosiddende i Danmark.

Der foretages indledningsvist en række manuelle søgninger i virksomhedens interne systemer for at afdække eventuelt registrerede relationer mellem kunden og folketingsmedlemmet. Relevante oplysninger kan være begunstigelserbestemmelser, registrering af medforsikrede el.lign.

I det konkrete tilfælde, hvor der er tale om en mulig relation mellem forælder og barn, vil det dog ofte have formodningen imod sig, at selskaberne selv kan identificere en relation mellem en kunde og en PEP, fordi der ikke er adressesammenfald, da de sjældent bor sammen (i modsætning til ægtefæller/samlevende).

I det konkrete tilfælde med barnet og folketingsmedlemmet vil det, som det ofte gør sig gældende i forsøget på at be- eller afkræfte en PEP-relation, være nødvendigt at supplere søgningen i virksomhedens systemer med en mere vilkårlig søgning på internettet. Dette kan kræve mange opslag, og i tilfælde som det konkrete eksempel, hvor oplysningerne er meget sparsomme, vil internetsøgningen som regel hverken be- eller afkræfte, om kunden er barn til den foreslåede PEP.

For at komplicere billedet yderligere er der i virksomhedens kundebestand registreret 10 kunder med navnet Erik Nielsen. Dvs. alene på navnesammenfald er spørgsmålet, hvilken kunde blandt de 10, der kan være folketingsmedlemmets barn, særligt hvis det er en ældre politiker, der kan have børn med stor aldersspredning og fx være boende på Sjælland. Udfordringen, med at der ikke kan be- eller afkræftes en relation mellem vores kunde og folketingspolitikeren, medfører reelt, at samtlige 10 kunder skal registreres som potentielle nærtstående til en PEP, indtil det på anden måde er afdækket, at de hver og én ikke har en PEP-relation.

Sager som disse vil typisk tage op til 1 time at undersøge, uden at det nødvendigvis er muligt at be- eller afkræfte en PEP-relation.

Eksempel 2:

Et bestyrelsesmedlem i en statsejet virksomhed er anført på PEP-listen, men er ikke umiddelbart offentligt kendt. Bestyrelsesmedlemmet er ikke kunde i virksomheden, der skal foretage PEP-identifikation.

Idet bestyrelsesmedlemmet ikke er offentligt kendt, vil det ikke være muligt for de kommercielle udbydere at medtage oplysninger om nærtstående og samarbejdspartnere til bestyrelsesmedlemmet. Desuden vil det næsten være umuligt for en virksomhed at identificere nærtstående og samarbejdspartnere ved manuelle søgninger, fordi virksomheden ikke kan vide, hvem de leder efter. Dermed er der risiko for, at der er kunder i virksomheden, der kan være PEP-nærtstående eller nære samarbejdspartnere, men som ikke er registreret.

Eksempel 3:

En kunde skal optage en kreditforeningslån gennem sin bank. Kunden har tidligere gennemført en kundekendskabsproces i banken, som har valgt alene at spørge kunder om deres eventuelle status som "nærtstående til en PEP" ved konkret viden. Kreditforeningen har derimod valgt en anden tilgang, idet man her ønsker at kunder aktivt skal tage stilling til om man kan have status af "PEP eller Nærtstående til en PEP". Kunden bliver pikeret over spørgsmålet, og giver udtryk for at føle sig tvunget til at forklare om følelsesmæssigt nært forhold til en PEP.

Eksemplet, som ikke er konstrueret, viser det forskellige resultat der er i samme sag, afhængig af instituttets håndtering, hvilket alt andet lige ikke kan være rigtigt ud fra et registrerings – og retssikkerhedsmæssigt synspunkt.

Hvis nærtstående til PEP's var registreret på samme måde og i samme system som PEP's, altså i et officielt register, ville der ikke være denne forskellighed, og retssikkerheden ville være sikret.